Työ- ja elinkeinoministeriö NEUVOSTORAPORTTI TEM2018-00476

EOS Tuokko Katja(TEM) 21.09.2018

Asia
Epävirallinen energianeuvosto 17.-18.2018

Kokous
Epävirallinen energiaministerikokous 17.09.2018 - 18.09.2018

Epävirallisessa energianeuvostossa Linzissä 17.-18.9. järjestettiin kaksi työistuntoa. Ministerikokouksen ensimmäinen työistunto käsitteli uusiutuvan integrointia järjestelmään ja vetyteknologiaa. FI allekirjoitti AT:n vetyteknologiaa koskevan aloitteen.

Toisen työistunnon aihe oli sähkömarkkinauudistus, jossa keskustelussa olivat erityisesti kapasiteettimekanismit. Kolmas trilogineuvottelu sähkömarkkinauudistuksesta käydään lokakuussa 2018.

Näiden lisäksi agenda ulkopuolella käytiin lyhyt keskustelu kaasumarkkinadirektiivin muutosehdotuksesta, jossa usea jäsenvaltio vaati pikaista edistymistä neuvotteluissa. AT jatkaa keskusteluja teknisellä tasolla energiatyöryhmässä 27.9.

Epävirallinen energianeuvosto

Epävirallisessa energianeuvostossa Linzissä 17.-18.9. järjestettiin kaksi työistuntoa. Ministerikokouksen ensimmäinen työistunto käsitteli uusiutuvan integrointia järjestelmään ja vetyteknologiaa. Toisen työistunnon aihe oli sähkömarkkinauudistus, josta keskustelussa olivat erityisesti kapasiteettimekanismit. Näiden lisäksi agenda ulkopuolella käytiin lyhyt keskustelu kaasumarkkinadirektiivin muutosehdotuksesta.

Uusiutuvan energian integrointi järjestelmään ja vetyteknologia

Energiaministerit keskustelivat epävirallisessa energianeuvostossa uusiutuvan energian integroinnista sähköjärjestelmään sekä puheenjohtajamaa Itävallan vetyteknologiaan liittyvästä aloitteesta (*Hydrogen Initiative*), jonka jäsenvaltiot ja yritykset voivat halutessaan allekirjoittaa Linzin ministerikokouksen aikana. Aloitteella PJ-maa AT halusi viestiä, että energiavarastointi on tärkeää. AT haluaa edistää vetyteknologiaa.

Kaikki jäsenvaltiot pois lukien SI, SK, UE, IE ja SE allekirjoittivat puheenjohtajamaan vetyteknologiaa käsittelevän aloitteen.

Monet maat korostivat puheenvuoroissaan vetyteknologian potentiaalia ja aiheen ajankohtaisuutta. Eräs maa näki, että uusiutuvan energian direktiivi antaa hyvän pohjan edistää vetyteknologiaa, kun taas toinen jäsenmaa korosti, että vety on ’puuttuva linkki’ energiajärjestelmän sähköistämisessä ja

sillä on suuri potentiaali päästöjen vähennyksessä. Vaikka lähes kaikki maat yhtyivät kehumaan AT:n aloitetta, usea maa myös muistutti, ettei valtion rooli ole valita voittavia teknologioita.

Usea maa korosti, että vety on yksi monista mahdollisista ratkaisuista. Vetytalouden kustannustehokkuus varsinkin lyhyellä aikavälillä kyseenalaistettiin useiden maiden toimesta. Osa maista painotti kustannustehokkuuden tärkeyttä päästövähennysten aikaansaamisessa ja täsmensi ettei yhtä teknologiaa yleisesti ottaen tulisi tukea.

PJ kiitti laajasta tuesta vetyaloitteelle.

Sähkömarkkinauudistus

Toisessa työistunnossa käsiteltiin sähkömarkkinauudistusta PJ:n tausta-asiakirjan pohjalta. PJ haki energiaministereiltä ohjeistusta etenkin siihen, kuinka edistyä trilogineuvotteluissa kapasiteettimekanismeja koskien.

KOM painotti, että yhteiset säännöt kapasiteettimekanismeille tarvitaan. KOM mukaan Euroopan laajuiset arviot voivat paremmin arvioida sähköjärjestelmää ja kapasiteettimekanismien tarvetta, sillä EU-tasolla pystytään hahmottamaan myös alueellinen tilanne kansallisen sähköjärjestelmän tilanteen lisäksi. KOM näki, että strategiset reservit tulee suunnitelma huolella ja että ne tulee ottaa käyttöön vasta, kun kaikki muut resurssit on hyödynnetty. Epäedullisessa asemassa olevat kuluttajat tulee ottaa huomioon.

Strategisten reservien asema jakoi jäsenmaita. Osa maista painotti, että strategisille reserveille ja markkinanlaajuisille mekanismeille tulee olla samat säännöt ja samat päästörajat. Maat myös korostivat siirtoyhteyksien roolia energiaturvallisuuden takaajana.

Toiset taas huomioivat infrastruktuurin modernisoinnin vaativan suuria investointeja ja siten tarvitsevan tukea uudelle teknologialle. Osa jäsenmaista katsoi, että markkinoiden laajuisten reservien ja strategisten reservien kohtelulle tulee tehdä ero. Pieni osa jäsenmaista peräänkuulutti pidempiä siirtymäaikoja GA:ssa määritetylle kapasiteettimekanismien päästörajalle. Lisäksi osa toi esille sosiaalisen ulottuvuuden ja haavoittuvassa asemassa olevista kuluttajista huolehtimisen.

Osa jäsenmaista kuvasi omia strategisia reservejään. FI selosti, kuinka suomalaisia strategisia reservejä on käytetty viimeksi vuonna 2010. Usea jäsenmaa painotti, että energiaturvallisuus on lopulta kansallisten viranomaisten vastuulla ja siten jäsenmailla tulee jatkossakin olla mahdollisuus valita kansallisesti toimivat mekanismit.

Jäsenvaltiot kannattivat laajasti kansallista analyysia ja suurin osa näki, että kansallinen analyysi tukee EU-tason analyysia.

KOM reagoi jäsenmaiden puheenvuoroihin selostamalla, että kaikille mekanismeille mukaan lukien strategisille reserveille tarvitaan yhteiset säännöt, jotta markkinat toimivat. Komissiolla ei ole preferenssiä strategisten reservien ja markkinanlaajuisten ratkaisujen välillä. Komissiolle pääasia on, että mekanismit suunnitellaan hyvin. Kummankaan vaihtoehdon ei tulisi sisältää mahdollisuutta korkeisiin päästöihin. KOM selosti hiilibudjetin tukevan tätä tavoitetta. KOM korosti edelleen, että eurooppalaisilla markkinoilla ei voi ottaa kansallista perspektiiviä ja siten EU-tason arviot tarvitaan. KOM oli luottavainen, että sopu neuvoston ja EP:n välillä on mahdollinen.

PJ kiitti jäsenmaita keskustelusta.

Muut asiat

Kaasumarkkinadirektiivin muutosehdotus

Varsinaisen asialistan ulkopuolella eräs jäsenvaltio nosti keskusteluun kaasumarkkinadirektiivin muutosehdotuksen. Kesäkuun energianeuvostossa keskusteltiin kaasumarkkinadirektiivistä ja silloin osa jäsenmaista pyysi, että keskustelua kaasumarkkinadirektiivistä viivytetään etenkin Ukrainan kauttakulkuun liittyvien neuvottelujen vuoksi. Usea jäsenmaa jakoi toiveen, että neuvoston yleisnäkemys kaasumarkkinadirektiivistä löytyy viipymättä ja että trilogit EP:n kanssa voidaan aloittaa.

Eräs jäsenvaltio katsoi, että selkeyttä direktiivistä ei vielä ole niin, että voitaisiin edetä poliittiselle tasolle.

KOM selosti tehneensä esityksen, jotta kolmasmaayhteydet olisivat EU-lakien piirissä. Esitys luo yhden sääntelykehikon ja lisää solidaarisuutta jäsenmaiden välillä. KOM huomioi, että suuri osa jäsenmaista on kaasumarkkinadirektiivin muutosehdotuksen käsittelyn kannalla.

PJ kertoi, että työryhmässä käsitellään kaasumarkkinadirektiiviä 27.9. PJ haluaa kuulla ensin 27.9. teknisen keskustelun ja huomioida jäsenmaiden puheenvuorot. AT:lle puhtaan energian paketti on prioriteetti. AT ottaa jäsenmaiden kommentit huomioon ja jatkaa teknisellä keskustelulla.

PJ päätti kokouksen kiittämällä osallistujia.

Suomen edustajat
Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen
Juho Korteniemi, TEM
Tatu Pahkala, TEM
Katja Tuokko, TEM

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	energia, sähkön sisämarkkinat, teknologia
Hoitaa	**TEM**
Tiedoksi	ALR, EUE, STM, UM, VM, VNK, VTV, YM